

1. Samenvatting Voorstel

Uit de (landelijke) juridische adviezen (Nysingh Advocaten/ Pels Rijcken & Droogleever Fortuijn advocaten) aangaande het Openbaar meldsysteem (OMS) luidt de conclusie dat er op langere termijn nauwelijks tot geen rechtvaardiging te vinden is voor de instandhouding van het huidige OMS-stelsel, waarbij het aantal OMS-aanbieders beperkt is of wordt. Daarnaast is de conclusie getrokken dat voor de huidige praktijk van inning van abonnementsgelden in de toekomst nauwelijks ruimte blijft. Bovendien is er geen wettelijke basis voor de wijze waarop veiligheidsregio's nu de regie voeren op het tot stand komen van OMS.

Pels Rijcken stelt dat het scenario waarbij de markt wordt vrijgegeven, juridisch het meest zuiver en het best te verdedigen is. Het is bij een dergelijke transitie van het OMS-stelsel van belang dat deze zorgvuldig verloopt, zodat gebruikers te allen tijde gegarandeerd zijn van goede brandweezorg. De huidige OMS-gebruikers zijn immers afhankelijk van OMS voor het naleven van de verplichtingen op grond van de bouwregelgeving. Tegelijkertijd mag het nieuwe OMS-stelsel voor veiligheidsregio's niet leiden tot nodeloze alarmeringen.

Veiligheidsregio Hollands Midden past, conform het landelijk juridisch advies, de strategie van geleidelijkheid toe om zo een ordentelijke overgang naar de nieuwe situatie mogelijk te maken. Daarbij wordt met name rekening gehouden met niet alleen de juridische waarde van de huidige overeenkomst, maar ook een zorgvuldige transitie naar een nieuw werkend en dekkend systeem gericht op de continuïteit van de uitvoering van de (kern)taken.

Veiligheidsregio Hollands Midden heeft een overeenkomst met Robert Bosch B.V. die eindigt op 31 december 2020. Veiligheidsregio Hollands Midden zegt deze overeenkomst tussentijds niet op en continueert gedurende de looptijd van het huidige contract de afdracht door Bosch aan de VRHM van de toeslag meldkamer vergoeding. Gegeven de nieuwe (technische) ontwikkelingen en gegeven het juridisch advies wordt de overeenkomst na 2020 niet verlengd en/of vernieuwd. Het jaar 2020 sluit ook aan op de huidige (organisatorische en technologische) ontwikkelingen van de landelijke meldkamerorganisatie.

2. Algemeen

Onderwerp:	Transitie Openbaar Meldsysteem (OMS)	Opgesteld door:	E.H. Breider Concerncontroller
Voorstel t.b.v. vergadering:	Algemeen Bestuur	Datum	29 juni 2017
Agendapunt:	B.4	Bijlage(n):	-
Portefeuille:	J.W.E. Spies (DB) H. Meijer (VD)	Status:	Besluitvormend
Vervolgtraject besluitvorming:	N.v.t.	Datum:	N.v.t.

3. Besluit

Het Algemeen Bestuur besluit:

1. Dat Veiligheidsregio Hollands Midden, conform het landelijk juridisch advies van het kantoor van de landsadvocaat Pels Rijcken, de strategie van geleidelijkheid toepast op de gewijzigde situatie van het Openbaar Meldsysteem om zo een ordentelijke overgang naar de nieuwe situatie mogelijk te maken.
2. Dat Veiligheidsregio Hollands Midden de overeenkomst met Robert Bosch B.V., die eindigt op 31 december 2020, tussentijds niet opzegt en gedurende de looptijd van het huidige contract de afdracht door Bosch aan de VRHM van de toeslag meldkamervergoeding continueert.
3. Dat gegeven de nieuwe (technische) ontwikkelingen en gegeven het juridisch advies de overeenkomst na 2020 niet wordt verlengd en/of vernieuwd.

4. Toelichting op het besluit

Achtergrond OMS

Het huidige OMS-stelsel is gegroeid vanuit de zorgvuldige wijze waarop eerst gemeenten en vervolgens de veiligheidsregio's met de brandweertaak zijn omgegaan in een tijd waarin technologie nog niet zo ver was ontwikkeld. Zo werd de alarmtransmissie, de ontvangst van de melding en het beheer van het technische systeem op de meldkamer doorgaans als één geheel beschouwd. Daarnaast was de capaciteit van het meldkamersysteem beperkt. Aanbestedingen met uiteindelijk een gunning aan één OMS-leverancier die aan alle relevante normen voldeed, of het in eigen beheer organiseren lag daardoor voor de hand om zo ook te voorkomen dat binnen één meldkamer met meerdere OMS-systemen moest worden gewerkt.

Recente technologische ontwikkelingen maken echter een andere inrichting van het OMS-stelsel mogelijk. Dit is ook wenselijk gezien de samenvoegingen van regionale meldkamers naar tien meldkamergebieden. Naast de samenvoegingen van regionale meldkamers wordt tevens een nieuwe techniek geïntroduceerd waarbij de doormelding naar de meldkamer via een web-based internet portal tot stand kan komen. Zo doende komt er dus een knip tussen het technische systeem dat op de meldkamer door de brandweer wordt beheerd en de alarmlijnverbinding naar de brandmeldcentrale van de abonnee. De nieuwe technologie zal gefaseerd op basis van technische en organisatorische mogelijkheden in de periode 2018 - 2020 beschikbaar komen.

Transitie van het Openbaar Meldsysteem

Abonnees die dat wensen kunnen voorlopig nog gebruik blijven maken van bestaande technologie en dienstverlening die door huidige leverancier/Veiligheidsregio wordt aangeboden. Abonnees die naar aanleiding van vorenstaande versneld willen overstappen kunnen, indien mogelijk, hiervoor contact opnemen met de nieuwe beoogde leverancier van het transmissiesysteem en de Veiligheidsregio. Het contract en de lijn die via de Veiligheidsregio-leverancier combinatie loopt dient met de gebruikelijke termijn opgezegd te worden. Na de overstap betalen abonnees geen vergoeding meer aan de Veiligheidsregio voor gebruik van de lijn of daaraan verbonden kosten.

Voor de in ontvangstname van OMS meldingen op de meldkamer gelden technische-, kwaliteits- en veiligheidseisen, die zijn vastgelegd in de NEN-normen en de landelijke meldvoorwaarden. De huidige set van "aansluitvoorwaarden" wordt vervangen door een set van "voorwaarden voor ontvangst en beoordeling van automatische meldingen". Daarmee is geborgd dat de voor de hulpverleningsdiensten noodzakelijke informatie ook daadwerkelijk in de juiste vorm beschikbaar komt.

Voor alleen het in ontvangstnemen van meldingen die voldoen aan de landelijke meldvoorwaarden worden door de Veiligheidsregio geen kosten in rekening gebracht. Bij de overstap naar de nieuwe transmissietechniek dient wel rekening gehouden te worden met kosten voor het aanpassen van de brandmeldcentrale op de web-based portal en de daaraan verbonden gebruikskosten. Deze kosten worden in rekening gebracht door de leverancier van eigen keuze.

Het is van belang dat de introductie van de nieuwe techniek zorgvuldig verloopt, zodat voldaan wordt aan de verplichtingen op grond van de bouwregelgeving en gebruikers te allen tijde gegarandeerd zijn van goede brandweezorg. De nieuwe techniek mag tenslotte niet leiden tot nodeloze alarmeringen.

Op welke termijn kunnen de overeenkomsten worden gewijzigd?

De overgang naar de nieuwe transmissietechniek zal zorgvuldig en geleidelijk plaatsvinden. In de fase waarin de nieuwe landelijke meldkamers worden ingericht, zullen de bestaande systemen voorsnog worden voortgezet. Daarbij komt dat de 25 Veiligheidsregio's allemaal verschillende afspraken hebben met hun leveranciers. Bestaande en nieuwe aanbieders moeten in de gelegenheid worden gesteld om zich voor te bereiden op de nieuwe werkwijze.

De termijn waarop de transitie zal plaatsvinden is afhankelijk van de regionale situatie en de tijd die nodig is voor een goede voorbereiding. De looptijd en opzegbaarheid van bestaande overeenkomsten kunnen een rol spelen. Voor leveranciers is niet langer sprake van exclusiviteit. Naast het gegeven dat nieuwe techniek wordt geïntroduceerd, kunnen bestaande overeenkomsten voorsnog blijven doorlopen. Er is dan een situatie waarbij nieuwe en bestaande abonnees kunnen kiezen voor het moment van overgang. Een kanttekening hierbij is dat, indien nog sprake is van een lopend contract, dit wel in goed overleg met de bestaande leverancier zal moeten plaatsvinden. De leverancier zou zich immers benadeeld kunnen voelen. Deze regio's doen er goed aan om in hun contract met de leverancier te kijken waartoe zij zich jegens de leverancier hebben verplicht.

Het streven is dat direct na het beschikbaar komen van de nieuwe landelijke meldvoorwaarden gebruik gemaakt kan worden van de nieuwe web-based techniek, daar waar de meldkamersystemen daar al op zijn voorzien. Het streven is er bovendien op gericht dat de implementatie is afgerond op het moment dat alle regionale meldkamers zijn samengevoegd tot tien meldkamerlocaties (planning 2020) en het beheer daarvan op basis van wetgeving aan de politie is overgedragen.

Na de introductie van de nieuwe techniek is het ook mogelijk om objecten vrijwillig aan te sluiten op de meldkamer via tussenkomst van de Veiligheidsregio. Voorwaarde is dan wel dat voldaan wordt aan de algemene meldvoorwaarden.

Moet nu per direct gestopt worden met het innen van abonneegelden?

Of is het innen van abonneegelden nog mogelijk voor de duur van het lopende contract om zo een ordentelijke overgang naar de nieuwe situatie mogelijk te maken?

In een gesprek met Pels Rijcken is duidelijk geworden dat het niet wordt aangeraden om overhaaste beslissingen te nemen, maar dat het beter is om een strategie van geleidelijkheid toe te passen. De regio's hebben bij het bepalen van het moment waarop op een ander systeem wordt overgestapt ook rekening te houden met organisatorische en strategische belangen, zoals het naleven van contracten, het belang van een werkend en dekkend systeem en een zorgvuldige transitie, ook richting de

burgers die al jaren gebruik maken van de OMS dienstverlening. Geconcludeerd is dat de overgang derhalve fasegewijs per gebied kan plaatsvinden afhankelijk van de organisatorische mogelijkheden, zodat de veiligheid en continuïteit m.b.t. de uitvoering van de kerntaken steeds zo goed mogelijk is gewaarborgd. Daarom is het verstandig om lopende overeenkomsten te laten doorlopen en deze niet tussentijds open te breken slechts vanuit de gedachte dat het per direct anders móét. Aan een bestaande overeenkomst zijn ook rechten en verplichtingen verbonden. Daarnaast geldt dat een landelijk alternatief nog niet 100% gereed is. Het is wel van belang om hier landelijk zoveel mogelijk een lijn in te trekken.

5. Consequenties

Financieel:

De huidige overeenkomst van VRHM met Robert Bosch B.V. loopt tot en met 31 december 2020. Op basis van nader juridisch advies kan dit contract worden uitgediend maar nadien niet meer worden verlengd. Met ingang van 2021 ontvangt VRHM dan geen abonnementsgelden meer, jaarlijks begroot op € 350.000.

Dit effect zal worden meegenomen bij de vaststelling van het benodigd kostenniveau Brandweer Hollands Midden vanaf 2019 en de daarbij benodigde dekking.

6. Aandachtspunten / risico's

Het is goed om te beseffen dat het risico gelopen wordt dat het iemand opvalt dat er in sommige regio's geen kosten meer in rekening worden gebracht. Daarom is het belangrijk dat er een landelijke communicatiestrategie is die loopt langs lijnen van geleidelijkheid, die een dergelijk verschil tussen regio's logisch duidt.

Strategisch gezien kan daarom in de communicatieboodschap de wens worden geuit aan te sluiten bij de ontwikkeling van de gemeenschappelijke meldkamerorganisatie, waarin tevens recente technologische ontwikkelingen worden meegenomen.

Het advies van het netwerk Finance & Control gaat, afhankelijk van de lokale situatie, uit van een twee sporen beleid, d.w.z. web-based techniek wordt met de nieuwe ontvangstvoorwaarden de toekomst, maar tegelijkertijd wordt ook nog tijdelijk het oude systeem aangeboden aan abonnees die liever nog even de kat uit de boom kijken. De verwachting is net zoals bij de vrije energiemarkt destijds, dat de eerste tijd er ook nog "klanten" zijn die voorlopig bij hun oude leverancier blijven. Als daarvoor dan een reële integrale kostprijs wordt berekend aan de abonnee wordt niet in strijd met de Wet Markt en Overheid gehandeld. Een kanttekening hierbij is dat, indien nog sprake is van een lopend contract, dit in goed overleg met de bestaande leverancier zal moeten plaatsvinden. De leverancier zou zich immers benadeeld kunnen voelen en contractbreuk kunnen claimen. Deze regio's doen er goed aan om in hun contract met de leverancier te kijken waartoe zij zich jegens de leverancier hebben verplicht. Overigens is de inschatting dat aanbieders geen belang hebben om te gaan klagen.

Na het beschikbaar komen van de landelijke aansluitvoorwaarden in 2017, worden in 2018 de eerste pilots op basis van de nieuwe web-based techniek uitgevoerd. Vanaf 2019 wordt structurele invulling aan de nieuwe situatie gegeven, waarbij in fases per nieuw (LMO) meldkamergebied nieuwe leveranciers worden toegelaten. Het is van belang om de objectieve eisen die je hebt als VR in acht te nemen. Dat wil zeggen, rekening houden met de wijze waarop het vanuit de historie is

georganiseerd; bestaande rechten (lopende contracten); nieuwe ontwikkelingen (technisch, en richting LMO) die nog moeten worden ingeregeld met daarop passende aansluitvoorwaarden. Daarom is een redelijke overgangstermijn te rechtvaardigen. Continuering van de huidige vorm van aanbidding/aansluiting ná 2020 vereist een sterke onderliggende argumentatie.

Samenvatting en conclusie (Pels Rijcken)

Neem geen overhaaste beslissingen maar werk langs de lijnen van geleidelijkheid naar de overstap toe. Pas dus geen harde knip toe, een fasegewijze introductie is communicatief gezien goed uit te leggen. Voor veiligheidsregio's is een ordelijke overgang noodzakelijk zodat zij zich er organisatorisch op kunnen voorbereiden. Van belang is dat gezamenlijk één algemene landelijke communicatieboodschap wordt aangehouden:

Communicatieboodschap:

In het transitieakkoord is bepaald dat er 10 gemeenschappelijke meldkamers worden gerealiseerd met een eindtermijn rond het jaar 2020/2021. In de komende jaren zal, na het uitvoeren van technische pilots, en het beschikbaar komen van landelijke aansluitvoorwaarden voor het OMS-systeem, een nieuwe techniek worden geïntroduceerd. Deze nieuwe techniek komt beschikbaar voor alle aanbieders op de markt die aan de uniforme aansluitvoorwaarden voldoen. De introductie zelf fasegewijs per regio en mogelijk per samenvoegingsgebied plaatsvinden afhankelijk van de organisatorische en bestuurlijke mogelijkheden, zodat de veiligheid en continuïteit m.b.t. de uitvoering van onze kerntaken steeds zo goed mogelijk worden gewaarborgd.

7. Implementatie en communicatie

Planning

- 2017 Beschikbaar komen van de landelijke aansluitvoorwaarden
- 2018 Na pilots starten de eerste regio's op basis van de nieuwe techniek
- 2019 Vanaf dit jaar gaan overige regio's gefaseerd (LMO) over.

8. Bijlagen

-